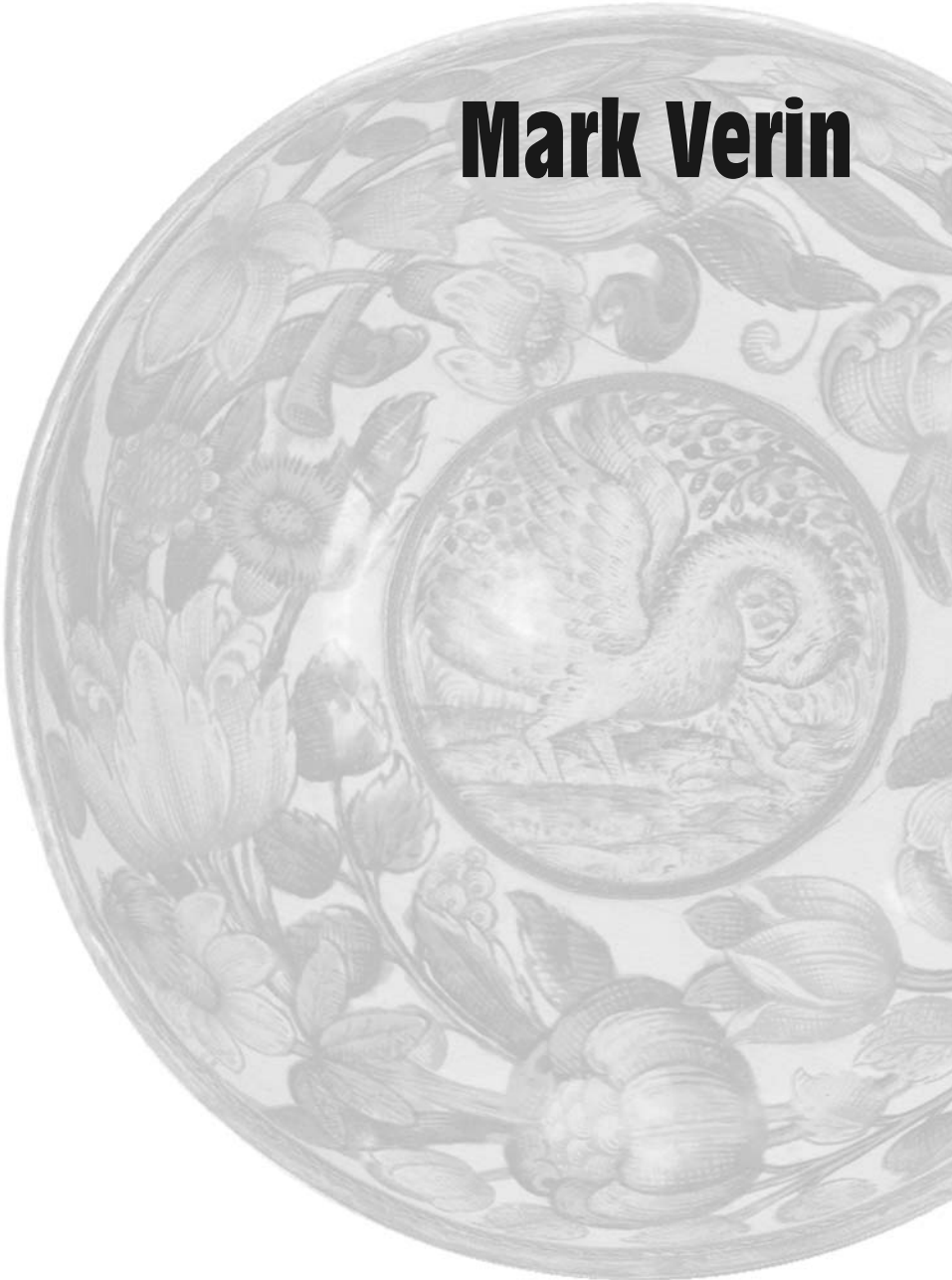

Mark Verin

**STRATENÉ
KAPITOLY**

„Šťastie je úsok radosti,
z ktorého zostane
iba sucho v ústach
a neufasiteľný smäd.“

Mark Verin

STRATENÉ KAPITOLY

VČS
2016

Leonardovi s láskou a nádejou

11. novembra 2016

Copyright © Marek Verin

Rok vydania: 2016

1. vydanie

Vydal: Eurobooks, s. r. o.

Jazyková úprava: PhDr. Edita Škodová

Grafická úprava: Peter Ďurík

Ilustrácie: detail smaltovaného pohára zo 17. storočia
zo zbierok Zimného paláca

Tlač: P+M, s. r. o., Turany

ISBN 978-80-971928-1-5

Prológ

Stromy neumierajú. Stratia sa hlboko-hlboko pod čiernu zem, tam, kde za života nikdy nedosiahnu ani najmohutnejšími koreňmi. Dokážu žiť stovky rokov, prežijú veľa generácií, dokonca i celé éry, ale napokon umrú. Teda neumrú, stratia sa hlboko v zemi. Tam žijú novým životom, ktorý sa podobá na večnosť. No len sa podobá. Každý strom tam, hlboko pod zemou, čaká na chvíľu, keď sa vráti. Prileťí späť na biely svet ako drobné semä, náruživó sa zaborí do mäkkej, vlhkej zeme, aby zopakoval tajomstvo života.

No čo sa stane s domami, ktoré zo zemskeho povrchu znesú chamtivé oceľové lyžice bagrov, neviem. Hoci by som to rád vedel. Kde sa stratia ozveny tanečných zábav, pyšných mestských bálóv, prázdnych stranických konferencií, nôty hudobných festivalóv?

Možno sa i domy stratia hlboko pod zemou, ale iba na istý čas. A každá tehla z pálenej hliny, tlejúca vo večnosti, sníva len o tom, ako sa raz vráti...

Ondrej nemo stál pred vstupom do podzemia. Temný otvor v skale mu pripomínal tlamu veľkého plaza. Nebál sa, ale čosi v ňom vzbudzovalo obavy. Koľko námahy ho stálo prebrať sa cez strážnika až sem, na stavenisko, ktoré celkom zakrylo katakomby aj celú hradnú skalu. Z diaľky sa ozývali zvuky vianočných melódií. Nad mestom sa vznášala vôňa prepáleného oleja a vareného vína. Ťažké mraky plávali po oblohe zafarbenej zapadajúcim slnkom.

December sa opäť začal veternými smršťami a hustým, aprílovým dažďom. Odkedy sa vrátili z ciest, nedokázal sa naladiť na zimu. Duša ho bolela jeseňou. Ako umierajúci strom. Keby prišla ozajstná zima, taká, akú zažil v detstve, možno by ho návrat nebolel. V domove sa odnaučil trýzniť sa nesplnenými očakávaniami. Život mu daroval len to, čo si dokázal uchmatnúť holými rukami. Pred Vianocami mu však bolo vždy clivo. Hádám by sa i rozplakal kdesi v kúte, aby ho nik nevidel. Taká slabosť by ho stála veľa. Decembrové mrazy, záveje a skúpe denné svetlo mu pomáhali ukryť smútok. Ale teraz, v tejto jeseňo-jari, duša stonala bez prestania.

Zima stále neprichádzala. vzdal sa dlhého čakania. Bola pre neho nenávratnou minulosťou. Melancholickým návratom do detstva. Kam sa vracat? Do starej, ošarpanej budovy, ktorú na posmech nazývali domovom? Utekal stadiaľ vždy, keď bola čo i najmenšia príležitosť. Päť aj šesť ráz do roka. A vždy novým tunelom. Ako ináč ho mali prezývať, ak nie Krt? Nikomu nenapadlo, že chcel utiecť z detstva.

Kam sa má teraz vrátiť? Za akú cenu? A zima stále neprichádza...

– Prečo sa neustále pozeráš na predpovede? – pýtala sa ho nervózne Ina. – Večer predpoveď počasia, ráno predpoveď počasia. A na obed?

– Predpoveď počasia, – odvrkol.

Odkedy sa vrátili domov, akoby trpeli nedostatkom tepla a slnka. Začalo sa to po návšteve škôlky. Ich dcéra Margarétka dovŕšila tretí rok. Dohodli sa, že pôjde do škôlky, medzi rovesníkov. Aby nebola rozmazaná. Prvý raz sa pohádali pri výbere materskej školy. Ina prišla od kaderničky celá rozžiarená. Stretla tam kamarátku, ktorá má deti v kindergardene.

- Kde? – hľadel na ňu prekvapene. – V akej záhrade?
- Hlupáčik, nie v záhrade, ale v anglickej škôlke, v kin-der-gár-dene,
- zopakovala Ina a mávla nad ním rukou.
- Ja nechcem, aby sa naše dieťa bavilo s kamarátmi v cudzom jazyku,
- povedal rezolútne.
- A čo ju máme poslať na lazy, aby sa naučila spievať trávnicie a tancovať odzemok?
- Postačí, ak sa naučí rodnú reč a nájde si tu kamarátov.
- Hádam ju nechceš vypustiť na ulicu? Tam sa naučí iné móresy, – pokračovala vysokým tónom Ina.
- Mimochodom, tvoja dcéra stále nevie poriadne vysloviť „r“. Aj na to som myslela. Manažérka v kindergardene mi povedala, že majú skvelého logopéda.
- Daj decku pokoj! Naučí sa to sama. Uvidíš! V škôlke sa naučí rapovať.
- No to isto! V žiadnom prípade. Margaret potrebuje logopéda.
- Margaret? To je kto? Naša dcéra?
- Áno, v kindergardene ju budú volať Margaret. Alebo Meggie...
- Vtedy buchol dverami prvý raz. Stratil sa na pol dňa. Blúdnil mestom, ale nábrežiu pri hradnej skale sa vyhol. Možno podvedome.

Odkedy stretol Inu, nikdy sa neodlúčili. Akoby boli dvojčičky. Spočiatku ľahko znášal toto puto. Väčšinou sa len tak bezcieľne túlili po svete. Ina vymýšľala tie najfantastickejšie ciele. Skoro tri mesiace strávili v bambusovom lese, v malom domčeku „z papiera“ na kopcoch blízko Kyota. Dohovárali sa rukami-nohami so starými manželmi, ktorí im ho prenajali. Starali sa o nich ako o vlastné deti. Raňajky ich čakali v košíku z bambusového lyka, len čo otvorili posuvné dvere, vedúce do záhrady. Obedovali zriedka. Medzi milovaním sa občerstvovali zeleným čajom, ktorý pripravoval z jemného zeleného prášku presne tak, ako ho to naučil tamojší mních. Do malej šálky nabral bambusovou lyžičkou štipku čaju. Prilial trochu horúcej vody z kotlíka, ktorý ticho sipel na peci. Bambusovou štetkou vyšľahal ľahkú zelenú penu, ktorú zalial horúcou vodou. K horkému čaju znamenite chutili sladké koláčiky, ktoré mu pripomínali gumené cukríky z detstva. Príkru sladkosť potláčal tajomný biely prášok, v ktorom boli obalené. Ina sa smiala, že je to dozaista afrodisiakum. Láska im vtedy chutila viac ako cudzokrajné pochúťky.

Večerali obvykle s japonskými „starkými“, ako ich nazvala Ina, v malej kuchynke s pultom vedľa pece, na ktorej starký pripravovali pochúťky z rýb a morských plodov. Tvár mal rozpálenú od ohňa. Skoro mu nebolo vidno do očí. Stále sa len usmieval a čosi mlel, hoci mu nerozumeli. Až keď sa lúčili a prišlo im zaplatiť účet, jeho tvár sprísnela. Ondrej si všimol, ako jeho oči rýchlo behajú po papieri, na ktorom boli roztrúsené kreslené znaky a cifry. Niekoľko ráz všetko prepočítal na abakuse. Biele a čierne guľôčky lietali hore-dole. Štrkot sprevádzal nezrozumiteľnými slovami. Potom rázne otrčil papier s dva razy podčiarknutou sumou. Ina sa ho sucho opýtala:

– Kredit kard?

– Keš, – odpovedal starký rovnakým hlasom.

Keď sa Ina rozhodla zmeniť na jeseň prostredie, dúfal, že sa konečne vrátia domov. Keď im prišli letenky na Cejlón, iba si povzdychol: Cesta domov bude trvať oveľa dlhšie! Ondrej chápal, že Ina sa bojí návratu. Nebol si však istý, či sú na vine tí, ktorí tam ostali, alebo ten, ktorý sa z jej

života nenávratne stratil. Viac ráz ju počul volať zo sna jeho meno. Pre Ondreja bol Marek už uzatvorenou kapitolou. Rád si na neho spomínal, ale vždy to bolo niečo veľmi vzdialené. Akoby sa to odohralo v inom živote.

V Kyote stretol v chráme Rjóandži mladého misionára z Ružomberka. Ina bola vtedy zabratá do nákupov a nechala mu voľné popoludnie. Stretli sa v meditačnej záhrade. Najprv si iba s úsmevom vymenili pozdravy, ale keď vyšiel z chrámu, všimol si, že ho muž rýchlym krokom nasleduje.

– Prepáčte, že vás obťažujem, ale všimol som si, že ste krajan, – prihovril sa mu.

Ondrej sa mu prizrel do tváre. V jeho očiach videl radosť dieťaťa, ktoré po dlhom čase uvidelo blízkeho človeka. Usmial sa na neho a povedal:

– Máte pozorovací talent. Ako ste prišli na to, že som Slovák? V chráme som mlčal ako ostatní.

– Ale pohybovali ste perami. A ja viem čítať z pier.

– Skutočne?

– Je to vlastne časť mojej práce. Starám sa o ľudí, ktorých náš Pán navštívil.

– Ste misionár?

– Áno, starám sa o chorých a postihnutých kresťanov.

– Myslel som, že toto je krajina, kde sú len budhisti.

– Japonsko je veľmi rôznorodé, to by ste sa čudovali! Ale čo vás sem priviedlo, tak ďaleko od domova?

Ondrej chvíľu uvažoval, či sa má zdôverovať človeku, ktorého poznal iba pár minút. Muž si všimol jeho rozpaky.

– Prepáčte, zabudol som sa predstaviť. Som otec Andrej, – priateľsky k nemu vystrel ruku.

– A ja som zase Ondrej, – zasmial sa. – To máme meniny v ten istý deň.

– Tak rád by som s vami strávil aspoň chvíľku! Zacnelo sa mi za materčinou.

– Rád sa s vami porozprávam. Nezájdeme niekam?